

N. KAVURIĆ-KURTOVIĆ, *Pietà za majku, ženu i ...*

dijeli u nekoliko polja u kojima dinamično suprotstavlja velike, čiste površine i minuciozno slikane pojedinosti. Autor je likovnih intervencija u javnim prostorima (Koprivnica, Zagreb) i ciklusa crteža *Tragom zbilje XX. stoljeća* (1974–82). Samostalno izlagao u Koprivnici, Zagrebu, Beogradu, Dubrovniku, Rijeci, Parizu, Zürichu, Bernu, Baselu, Londonu i Velikoj Gorici. Scenograf HNK u Zagrebu (B. Brecht, *U guštari velegrada*; F. Schiller, *Razbojnici*; J. P. Kamov, *Orgije monaha*; W. Shakespeare, *Mjera za mjeru*; M. Krleža, *Banket u Blitvi*).

LIT.: Ž. Čorak i T. Maroević, Zlatko Kauzlarić-Atač (katalog), Zagreb 1971. — P. Waldberg, Kauzlarić-Atač (katalog), Paris 1971. — Z. Mrkonjić i G. Paro, Zlatko Kauzlarić-Atač: Od crteža do scene (katalog), Velika Gorica 1982. — P. Selem, Slikar i kazalište (katalog), Zagreb 1984. — I. Šimat-Banov, Ecce Homo (katalog), Zagreb 1989. J. Dep.

KAVANJIN, Jerolim, pjesnik (Split, 4. II. 1641 — 29. XI. 1714). Povukavši se pod starost iz Splita u Sutivan na Braču, piše epsku pjesmu u 30 pjevanja *Poviest vanđelska bogatoga a nesrićna Epuluna i ubogoga a česti Lazara*, koja je 1861. objavljena pod naslovom *Bogatstvo i uboštvo*. Osim tada uobičajenih religiozno-filozofskih tema, donosi više opisa (solinske ruševine, unutrašnjost splitske stolnice, perivoji dubrovačkih ljetnikovaca) proisteklih iz izravna promatranja zbilje. U jednoj poznatoj kiti-ci hvali i »kipodiljca« Ivana Duknovića.

LIT.: C. Fisković, Baština starih hrvatskih pisaca, Split 1978, str. 361. — D. Keckemet, Crteži Dioklecianove palače Fischera von Erlacha, Peristil, 1987, 30. Jos. B.

KAVURIĆ, Vanja, slikarica (Beograd, 9. X. 1945 — Zagreb, 23. X. 1977). Studirala na Akademiji primijenjenih umetnosti u Beogradu (S. Čelić), diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1967 (O. Postružnik). Bila je suradni-

ca Majstorske radionice K. Hegedušića. Pripada struji obnovljene figuracije bliske pop-artu. U slikama i crtežima naglašava opsjednutost svakodnevnim predmetima i erotskim asocijacijama (*Šalica kave*, 1974). Samostalno izlagala u Zagrebu (1970) i Vukovaru (1975); 1990. priređena joj je izložba u Zagrebu. Bavila se keramikom i likovnom pedagogijom.

LIT.: S. Špoljarić, Vanja Kavurić (katalog), Zagreb 1990.

R.

KAVURIĆ-KURTOVIĆ, Nives, slikarica (Zagreb, 18. I. 1938). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1962 (F. Baće). Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegedušića 1962–67. Profesora na Akademiji u Zagrebu od 1983. Privržena od početka figuraciji, prošla je kroz nekoliko faza kojima su zajednički nadrealnost i fantazmagoričnost, a prepoznatljive su po tipičnu nemirnu rukopisu i poetici ljudske usamljenosti i tjeskobe (*Oči pune umora*, 1969; *Vrijeme tišine*, 1975). Autorica se služi stečevinama informela i novoga shvaćanja prostora, a djela joj se odlikuju osjetljivom linijom i profinjenim koloritom; posljednjih godina teži prema zatvorenijemu i čvršćemu obliku (*Prizemljenje, uzemljenje*, 1978; *Lica i naličja*, 1980). Na svojim sugestivnim kompozicijama s grotesknim likovima, ponekad na rubu paradoksa ili crnoga humora, često ispisuje svoje ili tuđe tekstove, kao daleki odjek letrizma. Osobito plodna kao crtač i grafičar. God. 1973. objavila je mapu grafika u izdanju Zbirke Biškupić, a 1976. bibliofilsko izdanje *Dvojba* (s pjesnikom M. Ganzom). Samostalno je izlagala u Zagrebu, Ljubljani, Novome Sadu, Beogradu, Luzernu, Osijeku, Milanu, Puli, Beču, Karlovcu, Torinu, Hvaru, Varaždinu, Splitu, Vinkovcima i Parizu.

LIT.: *V. Zuppa*, Nives Kavurić-Kurtović (katalog), Zagreb 1965. — *Ž. Čorak*, Nives Kavurić-Kurtović, ŽU, 1968, 7–8. — *Lj. Mifka*, Nives Kavurić-Kurtović (katalog), Novi Sad 1969. — *Z. Maković*, Nives Kavurić-Kurtović, Umetnost (Beograd), 1975, 41–42. — *B. Biškupić*, Nives Kavurić-Kurtović: Crteži, Zagreb 1977. — *V. Bužančić* i *R. Vuković*, Nives Kavurić-Kurtović (katalog), Zagreb 1981. — *T. Maroević*, Nives Kavurić-Kurtović (katalog), Zagreb 1983. — *V. Maleković*, Nives Kavurić-Kurtović (katalog), Zagreb 1988. J. Dep.

KECKHEISEN, Leopold, pavlinski slikar (? o. 1724 — Sveti Petar u Šumi, 27. XII. 1799). Kao već gotov slikar, 1753. polaže zavjete u pavlinske samostanu u Svetom Petru u Šumi kraj Pazina. Pripisuju mu se četiri oltarne slike u samostanskoj crkvi. K. je slikar prosječnih mogućnosti; rad mu je ograničen na samostan u kojemu je živio, a u Istru je donio iskustva slikarstva istočnoalpskoga kasnoga baroka.

LIT.: *D. Cvitanović*, Sv. Petar u Šumi, Peristil, 1973–74, 16–17. — *Horvat–Matejčić–Prijatelj*, Barok. — *D. Cvitanović*, Slikarstvo pavlinskog kruga u 17. i 18. stoljeću, u katalogu: Kultura pavlina u Hrvatskoj, Zagreb 1989. R.

KEČANIN, Nikola, kipar (Čepin, 6. VIII. 1913 — 12. I. 1986). Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1936. Usavršavao se kod V. Radauša 1948/49. Bavio se spomeničkom plastikom (Zvečevo, Odra, Našice, Osijek, Dugo Selo). Bio je lik. pedagog u Daruvaru.

KEČEK, Zvonimir, slikar (Zagreb, 24. IV. 1935). Završio Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1959. Autor nadrealistički koncipiranih kompozicija s prizorima iz svakodnevnoga života (ciklusi *Tijela*, *Zbivanja*), u kojima sklapa izreske iz novina i časopisa, fotografije i slobodno oslikane površine. Samostalno izlagao u Zagrebu (1965, 1978, 1979, 1980, 1986), Osijeku (1980), Novome Sadu (1980), Beogradu (1983) i Opatiji (1986). Bavi se grafičkim i industrijskim oblikovanjem.

LIT.: *V. Bužančić*, Introspekcije Zvonimira Kečeka (katalog), Zagreb 1980. Ž. Sa.

KEČKEMET, Duško, povjesničar umjetnosti (Supetar na Braču, 4. VI. 1923). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1949, gdje je doktorirao 1970. tezom o Ivanu Rendiću. Od 1949. kustos, 1960–79. i direktor Muzeja grada Splita, potom znanstveni savjetnik i direktor (do 1984) u Galeriji »Meštrović« u Splitu te redovni profesor splitskog odjela Filozofskoga fakulteta u Zadru do 1993. Istražuje umjetničku i kulturnu baštinu u Dalmaciji, posebno u Splitu, muzeološku problematiku, pomorsku ikonografiju, povijest filma i fotografije. Osim brojnih knjiga, autor je vodiča, lik. rasprava i prikaza u periodicima te kataloga izložaba (*J. Botteri Dini*, Split 1968, 1985; *A. Kaštelančić*, Šibenik 1970, 1980; *A. Zupa*, Split 1979; *A. Krstulović*, Split 1991).

BIBL.: *Renesansna klesarsko-kiparska djela u Splitu*, Prilozi—Dalmacija, 1953; *Mapa crteža dalmatinskih gradova* ing. Josipa Santinija, Izdanja Muzeja grada Splita, 1953, 4; *Romanička loža u Splitu*, Prilozi—Dalmacija, 1954; *Figuralna skulptura romaničkog zvonika splitske katedrale*, ibid., 1955; *Bibliografija o Splitu*, I–II, Split 1955–56; *Splitski kastel*, Anali—Dubrovnik, 1955–56; *Romaničke minijature u Splitu*, Peristil, 1957, 2; *Simun Carrara*, Izdanja Galerije umjetnina u Splitu, 1958, 2; *Crkvice i eremitaža sv. Jere na Marjanu*, Prilozi—Dalmacija, 1959; *Emanuel Vidović*, Zagreb 1959; *Naša stara pomorska ikonografija*, Pomorski zbornik, 1, Zagreb 1962; *Dekoratívna skulptura zvonika splitske katedrale*, SHP, 1963, 8–9; *Ivan Meštrović*, Beograd 1965; *Javni spomenici u Hrvatskoj do II svjetskog rata*, ŽU, 1966, 2; *Split na starim gravirama*, Split 1966; *Antički spomenici Pule na slikama i opisima starih autora*, Jadranski zbornik, 1966–69, 7; *Ivan Rendić*, Supetar 1969; *Ivan Meštrović*, Zagreb 1970; *Prilog djelima mletačkog kipara Nikole Denta*, Prilozi—Dalmacija, 1975; *Vinko Dragunja*, Split 1975; *Grafike dalmatinskih gradova* Joana Blaua, Radovi HIJZ, 1976, 22–23; *Udio Jurja Dalmatinca na Foscarijevu portiku Duždeve palače u Veneciji i na srodnim izvedbama*, ibid.; *Branislav Dešković*, Supetar—Zagreb 1977; *Louis François Cassas i njegove slike Istre i Dalmacije* 1782, Rad JAZU, 1978, 37; *Kastel–Sućurac*, Split 1978; *Dujam Penić*, Zagreb 1979; *Splitska utvrda Kamen*, Prilozi—Dalmacija, 1980; *Ilustracije budimpeštanskog kodeksa arhidakona Tome*, Gunjačin zbornik, Zagreb 1980; *Grad za čovjeka*, Zagreb 1981; — *Papalićeva palača i gotička arhitektura Jurja Dalmatinca u Splitu*, Radovi IPU, 1979–82, 3–6; *Split i okolica*, Zagreb 1982; *Ivan Meštrović*, Beograd 1983; *Vranjic kroz vjekove*, Split 1984; *Kapogrosos i Meštrovićev kaštelet u Splitu*, Prilozi—Dalmacija, 1986–87; *Silvije Bonacci Čiko*, Zagreb 1987; *Arhitektura Ivana Meštrovića*, Adrias — Zaved za znanstveni i umjetnički rad JAZU u Splitu, 1987, 1; *Stari splitski plakati 1891–1942* (katalog), Split 1988; *Juraj Dalmatinac i gotička arhitektura u Splitu*, Split 1988; *Rani crteži Ivana Meštrovića*, Peristil, 1988–89, 31–32; *Turistička arhitektura u jadranskom krajoliku i povijesnoj urbanoj sredini*, Pomorski zbornik, 1989, 27; *Stari splitski fotografiji 1859–1918*, Mogućnosti, 1990, 5–6; *Umjetnička djela na srušenom sustipanskom groblju u Splitu*, Prilozi—Dalmacija, 1992 (Prijatelj zbornik, II); *Meštrovićevo djelo u suvremenoj umjetnosti*, HR, 1992, 2; *Istaknuto djelo o Dioklecijanovoj palači i klasicizmu*, Peristil, 1992–93, 35–36; *Vicko Andrić*, Split 1993; *Splitsko groblje Sustipan*, Split 1994; *Splitska fontana*, Split 1994.

LIT.: Bibliografija radova nastavnika 1945–1986, Split 1986. R.

KELEMEN, Boris, povjesničar umjetnosti (Podravska Slatina, 26. I. 1930 — Zagreb, 30. V. 1983). Diplomirao 1955. i doktorirao 1966 (tezom o O. Hermanu) na Sveučilištu u Zagrebu. Kustos je i rukovodilac Galerije »Benko Horvat« (1956–65), Galerije primitivne umjetnosti (1965–78), direktor Galerija grada Zagreba (od 1979); član uredništva časopisa »BIT-international« (1968–72). Bavio se lik. umjetnošću XIX. i XX. st.; bio je jedan od teoretičara novih tendencija.

BIBL.: *Grafički listovi Zbirke Benko Horvat*, Zagreb 1959; *Slikarstvo XIX stoljeća u Hrvatskoj* (u istoimenom katalogu), Zagreb 1961; *Oton Postružnik*, Republika, 1966, 22; *Naivno slikarstvo Jugoslavije*, Zagreb 1969; *Prije i oko Nove tendencije*, u katalogu: IV beogradski trijenale jugoslavenske likovne umjetnosti, Beograd 1970; *Josip Generalić* (s J. Depolom, A. Jakovskym i M. De Michelijem), Zagreb 1972; *Skulpturen naiver Künstler aus Jugoslawien* (katalog), Stuttgart—Bonn, 1972; *Ivan Generalić* (s M. Bašičevićem i A. Jakovskym), Zagreb 1973; *Naivno slikarstvo u Jugoslaviji*, Zagreb—London—Oxford 1977; *Oskar Herman* (s G. Gamulinom), Zagreb 1978; *Seljaci i radnici slikari i kipari između dva rata*, Zagreb 1979; *Figurativno slikarstvo šestog desetljeća u Hrvatskoj*, u katalogu: Jugoslavensko slikarstvo šeste decenije, Beograd 1980; *Fantastično slikarstvo šestog desetljeća u Hrvatskoj*, ibid. R.

KELLER, Alfred, austr. arhitekt (Graz, 17. VI. 1875 — Beč, 8. III. 1945). U sklopu austroug. akcija za podizanje velikih hotela na jadranskoj obali boravio je u Dalmaciji 1911–13. i izradio projekte za hotele u Splitu, Trogiru, Trstenom, Dubrovniku i Kotoru. U njima je nastojao očuvati osebovan značaj dalm. gradova, prilagođujući svoju arhitekturu lokalnoj graditeljskoj tradiciji, unoseći u nju i slikovite sastavnice zakašnje secesije. God. 1929. dogradio je (s F. Kaliternom) zgradu »Putnika« na splitskoj obali (srušena), a 1923–27. sagrađen je prema njegovu projektu pod južnim zidom Dioklecijanove palače niz niskih jednokatnica (I. nagrada na međunarodnome natječaju 1921); u njima je primijenio tradicionalne elemente mediteranske arhitekture. Sudjelovao je u natječaju za plan Splita (1925), projektirao je vilu »Scherezadu« u Dubrovniku (1927) i hotel »Madeiru« u Hvaru (1928).

BIBL.: *Neka aktualna građevna pitanja Splita*, Novo doba, 30. VII. 1927; *Izgradnja hotela i zaštita istorijsko-arhitektonskog karaktera dalmatinskih gradova*, Jugoslavenski turizam, 1928, 1.

LIT.: *Lj. Karaman*, Historijat osnova za regulisanje južnog pročelja Dioklecijanove palače u Splitu, VjAHD, 1922, 45. — *J. Čulić*, Način za rješenje problema naših pasivnih krajeva, Jugoslavenski turizam, 1928, 2. — *N. Šegvić*, Protiv shematizma u arhitekturi Dalmacije, Mogućnosti, 1954, 1. D. Kt.

KELLER, Antun, slikar, podrijetlom iz Egera (Mađarska). Djeluje u prvim desetljećima XIX. st. u Varaždinu i Zagrebu. U maniri kasnoga baroka radi portrete trgovca Vincenza Gortana i njegove žene (1804, Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu), dvije zidne slike iz života Sv. Maksimilijana u crkvi u Remetama, oltarne slike Sv. Barbara i Sv. Josip u Knegincu kraj Varaždina (1811) i Sv. Antun u Vinici (1815), zidnu sliku u kapeli Keglevićeva dvora u Loboru, slike Sv. Juraj, Bezgrešno začecje i Sv. Petar u crkvi Sv. Jurja u Jurjevskoj ul. u Zagrebu (1826) te Sv. Ivan Nepomuk (1820, Dijecezanski muzej u Zagrebu).

LIT.: *I. Bach*, Dolazak slikara Antuna Kellera u Varaždin, Vijesti MK, 1969, 3. — *M. Schneider*, Portreti 1800–1870 (katalog), Zagreb 1973. R.

KEMPE, Julije, kulturni povjesničar (Požega, 25. I. 1864 — 9. VI. 1934). Završio Učiteljsku školu u Zagrebu. Bio je učitelj i školski nadzornik u Požegi gdje je osnovao Gradski kulturno-povijesni muzej (1925) i bio njegov prvi upravitelj. Objavio brojne radove iz kulturne povijesti, od kojih su najvažniji oni koji se odnose na požeški kraj.

BIBL.: *Požega*, 1910; *Iz Požeške kotline*, 1914; *Oko Psunja*, 1924; *Iz prošlosti Požege i požeške županije*, 1926. L. D.

KERAKOVIĆ, Marin, zlatar (Dubrovnik, sred. XV. st. — 1504). U svojoj radionici u Dubrovniku izrađivao je različite srebrne predmete, od kojih neke i za naručioce u Italiji (križ s reljefima za kanonika crkve Sv. Marka u Veneciji, 1489; posude i solnicu za Antuna Vitalija iz Apulije, 1500). Veliko vijeće Dubrovačke Republike naručilo je od njega 1502. dvanaest srebrnih tanjura za vjenčani dar ug. kralju Ladislavu.

LIT.: *C. Fisković*, Dubrovački zlatari od XIII do XVII stoljeća, SHP, 1949, 1. R.

KERAMIKA, skupni naziv za proizvode izrađene na bazi gline i otvrdnute pečenjem. Predmeti se oblikuju »građenjem« od glinenih valjušaka, modeliranjem, »izvlačenjem« na lončarskom kolu te utiskivanjem ili lijevanjem u kalupe, a potom se peku u zatvorenim pećima s izravnim ili neizravnim paljenjem. K. se dekorira urezanim ili utisnutim ukrasom (rovašenje, brazdanje, utiskivanje žigova) engobom, tj. slojem bijele ili obojene zemlje koji služi kao podloga za oslikavanje ili urezivanje crteža (*sgraffito*), reljefnim ukrasom, ocakljivanjem, oslikavanjem, a u novije doba i mehaničkim postupcima. Za bojenje ocakline i oslikavanje upotrebljavaju se uglavnom metalni oksidi, otporni na visoke temperature; prema načinu i temperaturi pečenja oksidi mijenjaju kvalitetu i ton boje. Prema sastavu i kvaliteti gline, načinu obrade i stupnju pečenja, razlikuju se glavne vrste keramike: *lončarija*, *majolika* ili *fajansa*, *kamenina*, *kame-njača* i *porculan*.